

Dünya Kadın Yürüyüşü 2015 4. Uluslararası Eylemi içerik tartışmaları için gerekli bilgiler

2011 yılında Filipinlerde toplanan Dünya Kadın Yürüyüşü'nün 8. Uluslararası Toplantısında kapitalizme ve ataerkinliğe karşı feminist bir hareket olarak karşılaştığımız zorluklar ve 2011 yılında küresel sosyo-politik-ekonomik bağlama ilişkin yapılan tartışmalarda ilerleme kat ettik. Ulusal Koordinasyon Birimleri, Uluslararası Komite tarafından hazırlanan dokümanı zenginleştirmek üzere ek metinler ve öneriler gönderdiler. Bu analizin hâlâ güncel olduğuna ve burada tarif ettiğimiz eğilimlerin varlığını ısrarla sürdürdüğüne inanıyoruz.¹

Bu nedenle Brezilya'daki 9. Uluslararası Toplantı hazırlığı sırasında Ulusal Koordinasyon Birimlerinin tartışmasına bir katkı olan aşağıdaki metinde analizlerimizin odak noktasını, özellikle kapitalizmin mevcut krizi ve sahte çözümleri bağlamında birbirini besleyen sistemler olan kapitalizm ve ataerki üzerine oturtmaya karar verdik. Savunduğumuz ve inşa etmekte olduğumuz alternatifler bize yol göstermektedir; işte bu nedenle metni bu alternatiflerle başlatmaya karar verdik. Buradan hareketle, İnsanlık için Küresel Kadın Şartında² ve dört Eylem Alanına yönelik metinlerde³ kolektif şekilde oluşturduğumuz tahlillerin ışığı altında, gelecek eylemlerimize ve ittifaklarımıza yol gösterecek tartışma unsurlarını sentezlemeye yardımcı olmayı umuyoruz.

Direnen kadınlar alternatifler inşa ediyor

Biz Dünya Kadın Yürüyüşü, ittifak yaptığımız örgütlerle birlikte kapitalist, sömürgeci ve ataerki sisteme karşı kadınların ve halkların özyönetimi ve kendi kaderini tayin hakkını temel alan alternatifler inşa etmeyi savunan tek küresel hareketin parçasıyız.

Kökleri feminizme dayanan insan yaşamının sürdürülebilirliğini, bu yeni paradigmaya yol gösteren bir ilke olarak insanlar arasında ve insanla doğa arasında dinamik ve uyumlu ilişkileri temel alması gerektiğini savunuyoruz. Bu amaçla emek kavramına yeni bir anlam vermek ve genişletmek için üretim ve yeniden üretim tarzlarında ve tüketim kalıplarında değişimler yaşanması esastır. Yeni kavram, kadın emeğini tanımalı, erkeklerin ve Devletin de paylaşacağı yeniden üretim işi ile üretim arasında bir denge kurmalıdır.

Aynı zamanda, kendi bedenimiz ve cinselliğimiz üzerinde özyönetim hakkımız, annelikten ayrı cinsellik hakkımız, çocuk doğurup doğurmamaya ve ne zaman doğuracağımıza karar verme hakkımız olduğunu savunuyoruz. Cinselliği toplumsal olarak inşa edilmiş ve kendimizi de heteronormativiteyi⁴ aktif bir şekilde reddeden özneler olarak kabul ettiğimizi yineliyor, cinselliğimizi baskılar, kalıp yargılar ve iktidar ilişkilerinden uzak yaşama hakkımızın olduğunu savunuyoruz.

Biz kadınlar gündelik hayatımızda egemen ekonomiye somut alternatifler yaratıyoruz. Emeğimiz ve tarihsel bilgilerimiz yardımıyla dünyanın değişik bölgelerinde “agroekoloji” ve “dayanışma ekonomisi” gibi yaşamın nasıl çekip çevrileceğine dair çok sayıda alternatif deneyimler geliştiriyoruz. Gıda egemenliğinin;

¹ Buradan ulaşılabilir : <http://www.marchemondiale.org/structure/8rencontre/context/en>

² Buradan ulaşılabilir: http://www.marchemondiale.org/qui_nous_sommes/charte/en

³ Buradan ulaşılabilir: <http://www.marchemondiale.org/actions/2010action/text/en>

⁴ Bu terim; heteroseksüellik dışındaki bütün cinsel eğilimlerin, toplumsal pratikler, inançlar ya da politikalar aracılığıyla marjinalleştirildiği, yok sayıldığı ya da zulüm gördüğü durumları tanımlamak için kullanılır. Bu kavram; heteroseksüelliğin toplum için bir norm şeklinde empoze edilmesinin eleştirisini temel alır ve ikili erkek-kadın zıtlığına dayalı toplumsal cinsiyet rollerini sorgular.

gıda üretimi, dağıtımı ve tüketiminin başka bir tarzda örgütlenmesine işaret ettiği için toplumun dönüşümünde stratejik önem taşıdığını ileri sürüyoruz.

Devletin temelden demokratikleştirilmesi talebimiz egemen sınıfın ayrıcalıklarına son verme ve toplumun “depatriyarkalizasyonuna”⁵ yönelik eylemler üretme anlamına gelir. Ayrıca hem egemenlik ve halk katılımı esası üzerine inşa edilen özgürlükçü politikalar hem de servetin yeniden dağıtımı, ev ve bakım işinin toplumsallaştırılmasıyla Devletin yüzünü halka dönmesini güvenceye almak anlamında da gelir. Bu Devletleri emperyalist/sömürgeci sömürü mantığı yerine dayanışma, karşılıklı ilişki ve yeniden dağıtım ilkelerine dayanan halkların entegrasyonu politikalarını teşvik etmesini gerektiren uluslararası arenada aktif rol oynamaya da mecbur kılar.

Sivilleşme savunumuz bütün bu konularla bağlantılıdır ve elit/ekonomik güçlerin dünya genelinde doğal kaynaklar bakımından zengin topraklar üzerinde kontrol sağlamasıyla sonuçlanan askeri müdahalelerde Devletin rolünü sorguluyoruz.

İletişim hakkı ve iletişim araçlarının demokratikleşmesi için kavga veriyoruz. Bu; özgür bilgi akışını, iletişim altyapısını ve internet özgürlüğünü güvence altına almayı ve dolayısıyla piyasanın fikri mülkiyet mantığına karşı mücadeleyi içerir.

Feminist mücadelemiz; kadınların özgür ve şiddetsiz bir yaşam hakkını güvence altına alan, kadınlarla erkekler arasında eşitlik ve toplumsal adaleti doğuran, insanlar arasında dayanışmayı teşvik eden ve sürdürülebilir bir alternatif model için çaba gösterir. Bu nedendir ki kadınların diğer toplumsal hareketlerle ittifakını, direnişimizi güçlendirmek ve ataerki ile kapitalizmi geri dönmek üzere bozguna uğratabilmek için vazgeçilmez görüyoruz.

Kapitalizmin krizine sahte çözümlerinden biri: ataerkini güçlendirme

2000 yılında Uluslararası Para Fonu (IMF) Dünya Bankası liderlerine verilen mektupta yoksulluk ve şiddetin yapısal nedenlerini şöyle tarif etmiştik: “Bizce günümüz dünyasını ve özellikle kadınların durumunu belirleyen, dünya çapındaki iki fenomenin birleşik gücüdür:

- dünya genelinde tek bir sistemin tahakkümü: neo-liberal kapitalizm, özelleştirme, liberalizasyon ve düzensizleştirme için gayret sarf eden dizginsiz rekabetin yönettiği bir sistem; tamamen pazarın emirleriyle çalışan, piyasa hukukunun temel insan haklarının eksiksiz kullanılmasından önce geldiği ve dolayısıyla toplumsal dışlanmaya ve dünya barışı ve gezegenin geleceğini tehlikeye sokan bir sistem.
- kadınları ezen sosyal, politik ve ekonomik sistemin devam ettirilmesi: ataerki. Gücü değişiklik gösterse de farklı kültürlerde binlerce yıldır varlığını sürdüren bir sistem. Bu sistem, değerleri, kuralları, standartları ve politikaları ile kadınları doğuştan ikinci sınıf insan varsayar ve toplumların kadınlar ve erkekler için tanımladığı roller arasında hiyerarşiyi temel alır. Bu sistem, erkek iktidarını kutsar ve şiddet ve dışlamalara neden olurken küreselleşmeyi özünde cinsiyetçi bir yönelime sokar.

⁵ “Depatriyarkalizasyon”, ya da İspanyolca “despatriarcalización”, kadınları ikincilleştiren iktidar ilişkilerini idame ettiren ve yeniden üreten yapıların, gündelik pratiklerin ve söylemlerin dönüştürülmesi için Evo Morales'in halkçı hükümeti döneminde Bolivarcı feministlerin ortaya çıkardığı bir öneridir.

Bu iki tarihsel güç, birbirini besler ve güçlendirerek kadınların büyük çoğunluğunu, kültürel olarak ikincil, sosyal bakımdan değersiz, ekonomik olarak marjinal, varlığını ve emeğini “görünmez” ve bedenlerini pazarlanabilir ve metalaşmış bir konumda tutar.”⁶

O gün bu gündür, ataerki ve kapitalizme iki ayrı sistem ya da tek bir sistem –kapitalist ataerki ya da ataerki kapitalizm- olarak gören analitik perspektifler, Yürüyüş içerisinde bir arada varlığını sürdürdü. Her iki yaklaşım da, mevcut toplumsal düzenin temelinde yatan ekonomik, sosyal ve kültürel ilişkilerin doğasında kadınların ezilmesinin –ataerkinin- var olduğu gerçeğine daha fazla görünürlük kazandırmayı amaçlar. Bunun bir örneği, cinsiyetin toplumsallaşması yoluyla geliştirilmiş, sabır ya da el çabukluğu gibi “kadınsı” yeteneklerin, karşılığında tanıma ya da daha iyi ücret olmaksızın, şirketler tarafından kullanıldığı maquiladora fabrikalarındaki kadın emeği sömürsüdür. Başka bir örnek de, cinsel tacizin, işçileri aşağılamak ve kontrol etmek için yönetsel bir araç olarak kullanılmasıdır.

Dolayısıyla Yürüyüşün 90’lı yılların sonunda kuruluşundan bu yana –neoliberal *pensée unique* (tek düşüncenin) yükseldiği ve “yapısal uyum” politikalarının (özelleştirme, ekonomiye devlet müdahalesinin azaltılması, piyasanın liberalizasyonu ve sosyal refah harcamalarında kesintilerin) dayatıldığı koşullarda- sadece küreselleşmenin kadınlar üzerindeki etkisini sorgulamakla kalmayıp aynı zamanda somut deneyimlerimizi ve her şeyden önce kadınların yaratıcı günlük direniş formlarını temel alan yaşamın başka türlü örgütlenme biçiminden ve alternatiflerden bahsetme cesaretini de gösterdik. IMF ve Dünya Bankası politikalarında sömürgeciliğin yeni biçimlerini tarif ederken, ataerki ve kapitalist sistemleri ırkçılık ve yeni sömürgecilikle birleştiren bir anlayışı da DKY içerisinde geliştirmemiz gerekir.

Bugün sistemin mevcut baskı ve sömürü düzenini ayakta tutmak için önemli bir yeniden yapılanma sürecinden geçişine tanıklık ediyoruz. Bu süreç, sistemin başlangıcında var olan ve dört gruba ayrılacak, şiddete dayalı birikim mekanizmalarının aynısını abartılı bir şekilde ortaya çıkarır: a) doğanın gaspı, b) gelirin ve işçi haklarının gaspı, c) kadınların bedenleri ve yaşamları üzerinde kontrol⁷ ve d) militarizasyon, kriminalizasyon ve şiddet.

“Mülksüzleştirme yoluyla birikim”⁸ olarak bilinen bugünkü birikim sürecinde, her şey -su, hava, ormanlar, tohumlar, eğitim ve sağlık gibi hizmetler- metaya dönüştürülür. Eşitsizlik ve servetin yoğunlaşması artarken, sermayenin krizinin bedelini ödeyenler, toplumun yoksul ve orta sınıfları olur. ILO’ya (Uluslararası Çalışma Örgütü) göre, bugüne kadarki en kötü kriz yılı olan 2009 yılında, işsizlik 2007 yılına kıyasla %10 yükselirken zenginler (1 milyon ABD\$ üzerinde sermayesi olanlar) toplam servetlerini %18’e kadar artırdılar⁹.

a) Doğanın gaspı

⁶ *Dünya Kadın Yürüyüşü 1998-2008: Uluslararası Feminist Mücadelenin On Yılı*. São Paulo : SOF - Sempreviva Organização Feminista, 2008, sf. 66. Bu adresten ulaşılabilir: <http://www.marchemondiale.org/publications/libro1998-2008/part02/en>

⁷ Ekofeminist Ariel Salleh şöyle der: “kapitalizm, sömürülen işçilere toplumsal bir borç; yeniden üretim emeğinin karşılığı ödenmeyen kadınlara somutlaşmış bir borç ya da topraklarına ve geçimlerine el koyduğu için köylülere ve yerlilere ekolojik bir borç temeli üzerine kurulur.” (Ariel Salleh, *Rio+20 ve Yeşil Ekonomi: Teknokratlar, Endüstri-ötesi, DSF ve İşgal*, 31 Mart 2012). Online ulaşılabilir: <http://www.zcommunications.org/rio-20-and-the-green-economy-technocrats-meta-industrials-wsf-and-occupy-by-ariel-salleh>

⁸ “Mülksüzleştirme yoluyla birikim”, Marksist teorisyen David Harvey tarafından türetilmiş, kapitalist sistemi sürdürmek ve ve daha önceden pazarın erişemediği alanların metalaştırmak için ilksel birikim yöntemlerinin kullanılmasına atıfta bulunan bir terimdir. İlksel birikim, feodalizmin yerine yeni bir sistemin kurulmasına işaret ederken, mülksüzleştirme yoluyla birikimin amacı mevcut sistemi korumak ve sermayenin aşırı birikiminin krizinin etkilerini halkın en yoksul kesimlerine yüklemektir.

⁹ 2. Uluslararası Konferans Dokümanından: “İşçilerin kalkınma üzerine politik görüşü,” Arjantin, Nisan 2013.

2000'li yıllar boyunca pazar ilişkilerinin, insan yaşamının şimdiye kadar olduğundan daha fazla alanına yayılmasına tanık olduk. İşçileri üretim ve geçim araçlarından ayıran, toprak kapatma süreçleri daha fazla yaygınlaşıyor. Sermaye, yaşamlarımızı kontrol altına alma ve bağımlılık yaratma yönetimi olarak, tohumların yeniden üreme kapasitesini sınırlayan sadece tek bir üretken döngüsü olan terminatör genlerin ve pratikte insanların kendi yiyeceğini yetiştirmesine engel olan GDO teknolojilerinin kullanımını dayatıyor. Ve bu insanları, yüzyıllardır insanlığın ortak malları olan tohumlar için ulus ötesi şirketlere telif ödemeye zorluyor.

Doğa, dünya nüfusunun bir bölümünde aşırı tüketimi körükleyen malları üretmek üzere kullanılan sınırsız bir kaynak muamelesi görmektedir. Tek amacı ya anında bozulan ya da yeni teknolojinin hızlı gelişiminden dolayı çabucak demode olan ürünler satarak satışları yükseltmek olan, zıvanadan çıkmış bilinçli eskitme stratejisi, aşırı tüketimi kamçılıyor.

Doğayı metalaştırma süreci, sisteme duyulan güveni korumak ve kendilerini idame ettirmek isteyen spekülasyon mali piyasaların taşınmaz mallar (toprak, su, maden) arayışıyla şiddetleniyor. Sistemde yeni krizlere –çevre, iklim, ekonomik ve siyasal krizlere- neden olan şey de budur. Örneğin, 2007-2008 gıda fiyatları krizini tetikleyen, toprak, güvenlik ve geleceğin pazarlarına doğru değişken sermaye akışı ve mali spekülasyon oldu. Toprağın ihracata dönük gıda ve tarımsal yakıtlar yetiştirmek amacıyla kullanıldığı Afrika, Asya ve Latin Amerika'da, toprak kapatma özellikle yaygınlaştı. Kentsel alanlar da, mega-etkinliklerle alakalı mega-proje inşaatların parçası olduğu, yeni bir emlak spekülasyonu döngüsü yaşamaktadır. Maden arama ve açık ocak madenciliğini yaygınlaştırarak suyu kirletmeyi, işçileri aşırı sömürmeyi sürdüren maden şirketleri, çok sayıda silahlı çatışmanın merkezinde yer almaktadır.

b) Gelirin ve işçi haklarının gaspı

İşçilerin yüzlerce yıllık mücadeleleri, -her ne kadar yetersiz olsa da- sermayenin sömürsünü sınırlayan, haftalık ve yıllık dinlenme dönemleri, haftalık çalışma saatleri, hastalık izni, ücretli emeklilik hakkı, eğitim, sağlık, sanitasyon, ulaşım vb. kamu hizmetlerine erişim gibi hakların tesisine yol açtı.

Fakat şimdi sistem, “kriz” gerekçesiyle bütün kamu hizmeti sektörlerinde kamusal harcamalarda kesintilere giderek ve herkese belli düzeyde istikrarsızlık empoze ederek sermaye ile emek arasındaki ilişkide önemli düzenlemelere gidiyor. Oysa eskiden bu istikrarsızlık, jeopolitik Güney'deki (en yoksul) ülkelerle ya da nüfusun belli kesimleriyle (esasen kadınlar ve göçmenlerle) sınırlıydı. İşsizlik ve işsizlik tehdidi, düzen güçlerince işçi haklarında yaşanan bu budamanın zayıf direnişlerle kabul edilmesini sağlamak için kullanılıyor. Ve olan direnişler de ya örtbas ediliyor ya da önemsiz gösteriliyor.

Kapitalist üretim masraflarının kadınlara ve kadınların yaptığı yeniden üretim işine aktarılması, bu ayarlamaların parçasıdır. Yeniden üretim işi, esas olarak kadınlar tarafından evde yapılan -yemek hazırlama, temizlik gibi- başkalarının bakımını üstlenmek için yapılan iştir. Evde yaşanan kıtlık ve istikrarsızlığı idare edenler kadınlardır. Bu nedenle, yatak sayısının düşürüldüğü, hastaneler ya da çocuk bakım merkezlerinin kapatıldığı, okullarda öğle yemeği verilmediği zamanlarda olduğu gibi insanların bakımını üstlenenler kadınlardır.

Kadın emeği, bir yandan kârın diğer yandan insan yaşamının bakımının peşinde koşmaya odaklı, pazarın çelişkili mantığı ile döngüleri arasında uyum sağlamak için kullanılan değişken bir şey değildir. Kadınlar zaten çok çalışsa ve çoğu her zaman hazır olsa bile, insanların yemek, sevgi ve güvenlik duygusu gibi temel

ihtiyaçlarına toplumun yanıt verme tarzında ve bakım hizmetinde de bir kriz yaşanmaktadır¹⁰. Malların üretiminin yer değiştirmesi, bakım işinin yer değiştirmesiyle bağlantılıdır. Kalabalık bir kadın ordusu, çocuklara, yaşlılara ve hastalara bakmak için Güneyden Kuzeye veya yoksul bölgelerden zengin bölgelere doğru göç ederken bu kadınların bakımını üstlenen kimse yoktur.

Hak mücadelelerinin daha şiddetli bastırıldığı ülkelerdeki çalışma koşulları daha dramatiktir. Bangladeş'in başkenti Dakka'da 24 Nisan 2013 tarihinde çoğunluğu kadın 1127 kişinin yaşamına mal olan hazır giyim fabrikasının yanması ve yıkılması gibi vakalar bunun açık örneğidir.

c) Kadınların bedenleri ve yaşamları üzerinde kontrol

Ataerki, kapitalizmle birlikte, yalnızca kadın emeğiyle sınırlı kalmayıp aynı zamanda kadınların çalışma yetisinin bizzat kaynağı olan bedenlerine de el koymaya kalkışır. Kapitalizmin ilk aşaması (ilksel ya da orijinal birikim) sırasında sistem ilerleme uğruna yalnızca cinsiyete-dayalı işbölümünü kullanmakla kalmadı fakat aynı zamanda cinsellik üzerinde de kontrol kurdu. Heteroseksüel evlilik ve annelik norm olarak inşa edildi, fahişelik bazen cesaretlendirilirken bazen de fahişelik yapan kadınlar ve gebeliği önleyici bilgiye sahip olanlar zulüm gördüler.¹¹

Kadınların ücretsiz emeğini temel alan pazar ekonomisi, işçilerin çekirdek ailelerde örgütlenmesi koşulunu getiren pazar toplumuna tekabül eder. Son yirmi yıl zarfında kadınların fazla iş yükünü meşru göstermek ve bakım hizmeti sorumluluğunu tek başına üstlenmeleri gerektiğine onları inandırmak amacıyla kadının aile içindeki rolünü teşvik eden muhafazakârlığın yükseldiğini ispatlayabiliriz. Aynı zamanda muhafazakâr gruplar, toplumsal yeniden üretime destek veren kamu politikalarını (bu politikaların var olduğu ülkelerde) tasfiye etmek için ya da bu tür politikaların benimsenmesini engellemek için gittikçe daha fazla baskı uyguluyor. Ayrıca işsizlik oranını düşürmenin bir yolu olarak kadınlara işgücü piyasasını bırakmaları için artan bir baskı söz konusudur. Hâlihazırda kadınlara daha düşük ücret ödeme ve kamu hizmetlerinde kesintiler kullanılmakta olan mekanizmalar arasında yer alır. Kamu hizmetlerindeki kesintiler, hem (kamu çalışanlarının çoğunluğunu oluşturan) kadınlar arasında daha fazla işsizliğe hem de bakım hizmeti fonksiyonlarını kadınların Devlete ya da özel sektöre hiçbir maliyeti olmaksızın üstlenmesine neden olur.

Burkayla örtülü olandan çıplak olana kadar birbiriyle çelişen beden imajlarının aynı baskı hissini yaratabildiği günümüzde kadın bedeni üzerindeki tahakküm daha da karmaşıktır. O “kendisi için beden” midir yoksa ötekinin -bu “öteki” her zaman erkektir- arzu nesnesi olan beden midir? Tarihsel ifadesini “bedenim benimdir” sloganında bulan kadınların özyönetimine ilişkin feminist söylem, sistem tarafından asimile edilerek “bedenim işimdir” sloganına dönüştürülüyor. İster Katolik ister Evanjelik isterse İslamcı olsun, kamusal yaşamın düzenlenmesi üzerinde dinsel kurumların artan nüfuzuna ek olarak, kadınların özyönetim, duygusal ve üreme haklarının reddine ya da geriye gidişine tanık oluyoruz. Oysa aynı zamanda birçok ülkede LGBT hareketleri, eşcinsel evliliklerin yasallaşmasını ve evlatlık edinme, miras ve diğer hakların kazanılmasını başardı. Ancak bu önlemler, lezbiyenlere, geyleme ve cinsiyet değiştirenlere karşı giderek saldırganlaşan muhafazakâr kesimlerin güçlü direnişiyle karşılaşılıyor. Örneğin; Fransa'da muhafazakâr dinci kesimler, eşcinsel evliliklere ve eşcinsel çiftlerin evlatlık edinmesine karşı bazı gösteriler organize ettiler. Yakın zamanda Nijerya'da eşcinselliğin suç olarak mahkûm edilmesi için bir yasa teklifi verildi.

¹⁰ Amaia Pérez Orozco: *Amenaza tormenta: la crisis de lo cuidado y la reorganización del sistema económico* (Fırtına uyarısı: bakım hizmetinde kriz ve ekonomik sistemin reorganizasyonu). Bu adresten ulaşılabilir:

http://www.observatoridesc.org/sites/default/files/1_amenaza_tormenta.pdf

¹¹ Silvia Federici: *Caliban ve Cadı: Kadınlar, Beden ve İlksel Birikim*, Autonomedia, 2004. Yükleme için buradan ulaşılabilir:

<http://libcom.org/library/caliban-witch-silvia-federici>

d) Militarizasyon, kriminalizasyon ve şiddet

Rosa Luxemburg, 20.yüzyılın başında sermayenin emperyalist evresine ilişkin tahlilinde, sermaye kendi üretim oranını yasa yapma ya da medya yoluyla sözde “kamuoyunu” manipüle ederek kontrol ettiği için ilkesel olarak askeri endüstriyel kompleksin sonsuz genişlemeye muktedir olduğundan söz eder¹². Birçok insanın yaşamına ve yeniden inşa çabalarına mal olan savaşlarla geçen bir yüzyılın ardından, mevcut yapısal kriz ve üretimdeki düşüş dikkate alındığında, askeri yayılmayla açıkça ilişkili olan silah endüstrisindeki istikrarlı büyümeye sermaye şimdi her zaman olduğundan daha fazla bağımlıdır.

2001 yılında silah endüstrisi satışları, 410 trilyon ABD dolarına ulaştı. 44 ABD merkezli şirket, bu miktarın yüzde 60'ından sorumlu olup, yüzde 29'u genel merkezi Batı Avrupa'da olan 30 şirkete tekabül eder. Hatta satışlarda görülen en küçük düşüş bile şirketlerin, Latin Amerika, Orta Doğu ve Asya'ya taşınma ve sanal güvenlik pazarına sızma stratejilerini uygulamaya koymalarına yol açar¹³. Başka bir deyişle daha fazla güvenlik yanılması yaratmakla beraber sosyal kontrol teknolojilerinin kullanımını artırma amacı taşırlar. Militarizm, ekonomik boyutlara indirgenemez ve (hierarchy, itaate, çatışmaların zor yoluyla çözülmesine inanma gibi) militer değerlerin toplumun tamamına empoze edilmesine kadar uzanır. Bu değerler açık ve net olarak ataerkil değerlerdir ve en şiddetli tezahürleri cinsel şiddete başvurulması ve ordunun varlığıyla bağlantılı olarak küçük kızları da kapsayarak fahişeliğin artmasıdır.

Toplum üzerinde kurulan kontrolün artışı, direnişin giderek daha fazla kriminalizasyonu ile belirgin hale geldi ve bu çoğu zaman adalet, toplumsal bellek ve insan haklarına saygıyı savunmak amacıyla yarattığımız enstrümanların kendisinin çarpıtılması sonucunu doğurmaktadır. Guatemala'da subayların, İxil halkına yönelik soykırım ve cinsel şiddetten sorumlu diktatör Rios Montt'un cezalandırılmasına gösterdiği reaksiyonlar, buna bir örnektir. Askeri liderler, tarihsel aktivistleri ya “terörist” olmakla suçlayarak ya haklarında yasal işlem başlatarak ya da belli halk kesimlerini onlara karşı kışkırtarak yanıt verdiler. Tüm bunlar, hakların savunusunu yadsıyan bir sürecin parçasıdır.

Kadınlar ayrıca ataerkil şiddetle başka çıkmak zorunda kalıyorlar. Kadına yönelik şiddetin, yaşamımızı ve bedenimizi kontrol etmenin bir aracı olarak kullanıldığını biliyoruz. Kadına yönelik şiddet, özellikle kamusal alanlarda yaşanan cinsel şiddet son yıllarda büyük bir görünürlük kazandı ve kadınları –hatta erkekleri de- harekete geçirdi. Sokakta kadın eylemciyi sürükleyen Mısır polisi, Hindistanlı genç bir kadının toplu tecavüze uğraması ve ardından ölümü imgeleri son birkaç yıla damgasını vurdu. Her iki olayda da bu şiddet türünün yapısal nedenleri üzerine pek az fikir yürütülürken, anaakım medya kültürel açıklamalarla doluydu. Bu konuda yapılan nadir analizler¹⁴; kadınların -muazzam kişisel ve kolektif çabalar pahasına- kamusal yaşamda daha fazla yer edinme hakkı kazanması gerçeğinin, aşırı şiddet içeren ataerkil düzen talebini nasıl tetiklediğinden bahseder. Dünyanın birçok yerinde kadın işsizliğinin erkeğinkinden fazla olmasına rağmen, tıpkı sanayi devriminin başında olduğu gibi, kadınlar erkeklerin işini “çalmakla” suçlanıyor.

Siyasetten uzaklaştırma (depoliticisation) ve bilgi kontrolü

Sistemin birikimi daha üst düzeyde bir mülksüzleştirmeye taşıma doğrultusundaki şiddetli taarruzu, siyasi pazarlık alanlarının zayıflatılmasıyla daha da yoğunlaşmaktadır. Bundan böyle Uluslararası Para Fonu'nun

¹² Rosa Luxemburg: *Sermaye Birikimi*. Londra, Routledge, 1963, sf.466

¹³ http://www.sipri.org/research/armaments/production/researchissues/long-term_trends

¹⁴ Vandana Shiva, Küresel Ekonomik Politika ve Kadına Yönelik Şiddet Arasındaki Bağlantı. Bu adresten ulaşılabilir: <http://www.forum.awid.org/forum12/2013/01/violent-economic-reforms-and-the-growing-violence-against-women/>

(IMF) hükümetlere politikalarını dayatmak için misyonlarını kullanmasına gerek kalmaz. Bugün eski IMF liderleri (Dünya Bankası veya Avrupa Merkez Bankası liderleri), üst-düzey hükümet pozisyonlarını işgal ederek şimdi teknokrat diktatör figürü icat ediyorlar. Ulus ötesi şirketler, sahte çözümlerine meşruiyet cilası çekmek için Birleşmiş Milletlerin yönetimini ele geçiriyor, kendi gündemlerini ve pazarlık koşullarını dayatıyorlar. Kapitalizm bireyselleştirip bölerken dinler, dayanışma yaratan vektörler gibi sunuluyor. Bu retorikle dinî kurumlar da sözde demokratik kurumların yönetimini ele geçiriyor, kendi görüşlerini herkese empoze ediyorlar. Devletlere kürtaşı yasaklamayı dayatan Katolik Kilisesinin ve şeriat hukukunu ulusal anayasaların temeli olarak ileri süren İslamcı hükümetlerin durumu budur.

Yine iktidarı elinde bulunduranlar aleyhimize olan gündemlerini ileri taşımak ve bizim stratejilerimizi zayıflatmak için bazı feministleri kullanıyor ve kadın gruplarının taleplerini çarpıtıyor. Örneğin; kariyer ve aile yaşamının barışması etrafında dönen söylem, esasen kadınları hedefler. Kadınlara ücretli çalışma saatlerini azaltma baskısı yapmak ve de cinsiyete dayalı işbölümünün kalkması için verdiğimiz mücadeleyi geriletmek için kullanılır.

Ayrıca kadının ikincilliğini pekiştiren bazı toplumsal hareketlerin tutumlarını eleştirmek önemlidir. Örnek vermek gerekirse; kadın bedeninin cinsel nesneleştirilmesini pekiştiren eylemler, meşhur neoliberal ve faşist Margaret Thatcher'a saygı gösterisinde bulunma, sendika düşmanı faaliyetleri finanse ettiği bilinen Bill Gates Vakfından ve benzer fon kaynaklarından fon alma ya da kadın özgürlüğünü maske olarak kullanan ırkçı pozisyonları destekleme.

Sistemin bu ağır saldırısına, bugün beş uluslararası şirketler grubu ya da ulusal düzeyde birkaç aile tarafından kontrol edilen kitle iletişim araçları (geniş yayın alanına sahip radyo, televizyon ve gazeteler) destek veriyorlar. Medya şirketler grubu, muhafazakâr fikirleri ve değerleri ya da mesela kemer sıkma tedbirlerini ve toplumsal hareketlerin kriminalizasyonunu kabul ettirmek için neyin nasıl yayınlanacağını ve haberlerden çıkarılacak şeyleri kontrol ederek kamuoyunu biçimlendirmede belirleyici rol oynarlar. Bu bağlamda (halk radyosu veya bloglar yardımıyla) bu fikirlere karşı çıkmaya kalkışanlar bastırılırken altyapı ve internette bilgi akışını (e-postalardan sosyal ağlara kadar) kontrol etme girişimleri artıyor.

Kapitalizmin saldırgan stratejisine yönelik tepkilerimiz

Topraklar, halkın hakları ve kadınların bedeni üzerinde artan militarizasyon ve tekelleşme karşısında muazzam ve sürekli bir kolektif direniş söz konusudur. Örneğin; 10 Aralık 2012 tarihinde Dünyanın çevresinde 24 Saat Feminist Eyleme yönelik olarak bazı Ulusal Koordinasyon Birimlerinin oluşturduğu içerikte buna tanık olduk: yerel toplulukların topraklarının ve geçim araçlarının savunulması; kürtaşı hakkı ve halk sağlığının savunulması ve kadına yönelik şiddete karşı çıkma.

Avrupa'da ve Birleşik Devletlerde işçi haklarını savunmak için verilen kavga, sistemi bir bütün olarak sorgulayan başka mücadele biçimlerine dönüştü. İşçi grevleri, Tunus'ta kömür havzasında ve Mısır'da El Kübra Mahallesiindeki tekstil fabrikalarında yaşananlar gibi, "Arap Baharı" halk ayaklanmalarının habercileri oldular. Biz kadınlar, topraklarımızı geri alıyoruz: Kuzey Mali'de cihatçıların yasaklarına başkaldırıp meyve ve sebze satmaya gittik. Türkiye'de İstanbul'da bir parkın Osmanlı kışlası replikasına dönüştürülmesini protesto eden anneler ve öğretmenlerle başlayan bir mücadelede Başbakan Erdoğan'ın polisine meydan okuduk. Bu protesto, beden alanına sızdı: yeni kürtaşı yasasını ve Erdoğan'ın bütün Türk kadınlarının üç çocuk sahibi olması tavsiyesini, birçok kadın, Başbakanın nasıl bir politika izleyeceğinin işareti olarak görüyor.

Biz kadınlar, dünya çapında farklı ülkelerde maden şirketlerine karşı verilen barışçıl direnişlere önderlik

ediyor, protestolarda polisle karşı karşıya geliyor ve örgütlenip tacizi teşhir ettiğimiz zaman sürekli saldırılara göğüs geriyoruz. Biz kadınlar, direnişin gündelik biçimlerini yaratıyor ve onlara daha fazla görünürlük kazandırıyoruz. Barış süreçlerine katkı sunuyor ve anayasal değişiklikler öneriyoruz. "*Batukada*" (davul), ezilenlerin tiyatrosu gibi alışılmışın dışında görülenler de dahil olmak üzere kendi iletişim araçlarımızı geliştiriyor ve dünyada olup bitenlere dair kendi bilgi ve içeriğimizi oluşturuyoruz.¹⁵

¹⁵ DKY'nin 2011 yılında yapılan Uluslararası Komite Toplantısı sırasında iletişim üzerine yürütülen tartışmaya erişmek için : <http://www.marchemondiale.org/structure/8rencontre/communication/en>